

Waar blijven de AED-drones?

In Zweden eindigt deze maand de eerste Europese proef met AED-drones. Ook verandert komende jaarwisseling de nationale wetgeving voor drones naar Europese wetgeving. Toch kan het nog wel even duren voordat we de eerste AED-drone boven Nederland zien vliegen. “Maar de ontwikkeling is niet tegen te houden.”

Door Tamara Florijn

Als je net op de bank wil neerploffen, piept je telefoon. Ga eerst naar de dorpsstraat voor een AED, en ga daarna naar de molenstraat om te reanimeren. Zo'n smsje kan burgerhulpverlener Isa (21) elk moment binnenkrijgen. “Dan stap je op de fiets, of ga je rennen. Hoe sneller je reageert, hoe beter, want bij een hartstilstand telt elke seconde.” Soms is er alleen geen AED op de aangewezen plek, of is hij lastig te vinden. “In totaal kostte het me meer dan 10 minuten om de AED naar de plek van reanimatie te brengen. Het was echt zonde van de tijd”, vertelt Isa over één van haar reanimaties.

“Een snelle start van de reanimatie en het snel toedienen van een schok is cruciaal”, zegt ook Robert Heidekamp, manager drone operations bij ANWB Medical Air Assistance. “Als dit binnen 6 minuten gebeurt, vermindert het overlijdensrisico aanzienlijk.” Op de grond zijn er geregistreerde AED's die bijvoorbeeld op de buitenkant van een huis hangen. Burgerhulpverleners kunnen snel worden opgeroepen om te reanimeren of een AED te halen.

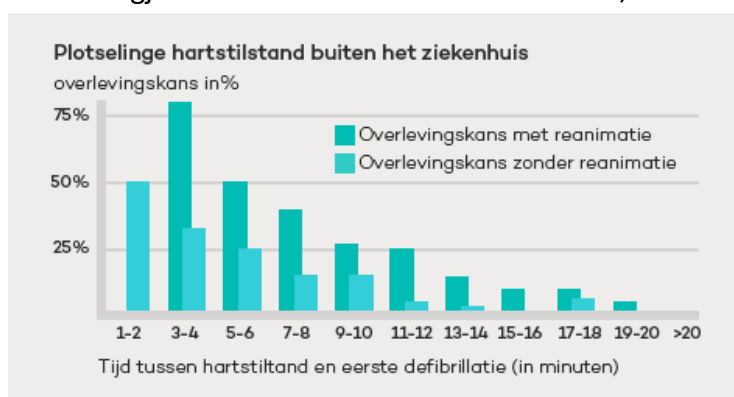
“In het stedelijk gebied gaat dat redelijk goed,” vervolgt hij, “maar voor de buitengebieden is dat ingewikkelder. Als een dagjestoerist neer-

ploft op de eindeloze akkers in Flevoland is het een moeilijk verhaal.” Daar kunnen drones goed van pas komen om de AED's sneller te vervoeren.

Zo gezegd, zo gedaan, lijkt het op het eerste gezicht. Zodra er een melding binnenkomt, stijgt de drone vanaf een centrale plek op en vliegt deze met een AED naar de locatie. Hier laat de drone een AED naar beneden zakken aan een touwtje. En voilà, de AED kan zijn belangrijke taak vervullen: het mogelijk toedienen van een levensreddende schok.

“Het is helaas niet zo simpel gezegd, je pakt een drone, hangt er een AED onder en je vliegt weg”, merkt Heidekamp op. “Je hebt te maken met het weer, waar vooral regen en harde wind risico's kunnen zijn. Ook kan je onderweg allerlei obstakels tegenkomen, die je nog niet van tevoren weet.”

Is de techniek er klaar voor? Stichting Hart van Oss heeft als de doel de gemeente Oss 'hartveilig' te maken, en zet zich in voor AED-drones. De stichting doet op dit moment testvluchten in Spanje. “We willen met de testen aanduiden dat de kans op een crash, zoals een voet die afbreekt, heel klein is”, legt de voorzitter van Hart voor Oss, Jeroen Boeijen, uit. “En als het

Bron: Reanimatie in Nederland, factsheet reanimatie 2019 (De Hartstichting)

crasht, laten we zien dat de schade beperkt is en dat er zeker geen dodelijke ongelukken kunnen gebeuren. Om deze claims te maken, willen we data verzamelen.”

Als de testen goed zijn, kunnen de drones ingezet worden. Heidekamp waarschuwt om dat niet te snel doen. “We willen niet dat de drone onderweg crasht. We moeten kleine stappen nemen, zo vaak dat het genoeg is om aan te tonen dat het gaat werken. Veiligheid is in de luchtvaart extreem belangrijk.”

Puzzel

“De droneontwikkeling gaat ontzettend snel. Wat nu beperkend is qua techniek, is volgend jaar anders. Dat maakt wetgeving lastig”, stelt expert op het gebied van dronewetgeving Joost Vreeken.

“We staan voor uitdagingen: nu mag je met een drone niet verder vliegen dan het zicht van de piloot. Maar de ideale situatie voor een AED-drone zou zijn dat de drone met een melding ergens uit een box komt zetten, en zonder optisch zicht van een piloot kan vliegen.”

Op dit moment zijn de reguleringen nationaal bepaald, maar daar komt verandering in. “31 december 2019 wordt nieuwe Europese wetgeving van kracht. Hierbij wordt een risicoprofiel gemaakt van de operatie.” Zo zijn er grondgebonden risico’s, zoals schade aan materiaal of verwondingen, en luchtgebonden risico’s, dat gaat over het risico voor andere luchtgebruikers.

Heidekamp vermoedt dat het nog wel even kan duren voordat er duidelijkheid is. “Deze wetgeving verschaft kaders, maar de precieze invulling is nog een puzzel.”

40 AED's

“Na een jaar of tien bespaar je meer dan 80% met het inzetten van AED-drones”, voorspelt Jeroen Boeijen. Dit lijkt veel, maar komt niet zomaar uit de lucht vallen. Een AED is namelijk duur. Een AED-drone ook, maar die kan een heleboel AED's op de grond vervangen. Je hoeft dan minder AED's aan te schaffen en te onderhouden. “Eén AED-drone kan ongeveer 40 AED's vervangen”, aldus Boeijen.

Niet alleen het overtuigen van de regering, maar ook het publiek overtuigen kost tijd, merkt Boeijen. “Stel, het is een mooie zomerdag, en er is een reanimatie in de stad. Er liggen mensen te zonnen. Dan moet het duidelijk zijn dat er een AED-drone overvliegt, en niet een of andere piz-zabezorger. Mensen moeten het wel te vertrouwen vinden.”

Toch denk hij dat het wel losloopt. “Als de regelgeving wordt aangepast, zullen er veel mensen geïnteresseerd zijn.” Dat zegt ook Heidekamp: “Nu is het nog spannend, totdat je het eerste leven hebt gered. Dan staan er allemaal mensen op de stoep, met waarom is dit niet allemaal al veel eerder geregeld?”

En wanneer zou dat eerste leven in Nederland met een AED-drone gered kunnen worden? Vreeken legt uit dat het snel kan gaan. “Als de proef in Zweden slaagt, zou het als *standaardscenario* kunnen worden goedgekeurd. Een Nederlandse partij moet dan dezelfde situatie hebben, met bijvoorbeeld dezelfde grond- en luchtrisico's. Als het hele pakket gelijk is, hoeft een partij alleen te verklaren dat zij hetzelfde doen om te mogen vliegen.”

“Het positieve beeld is dat er in drie jaar drones vliegen,” volgens Boeijen, “en pessimistisch gezien moet je rekenen op acht jaar. Maar het gaat er hoe dan ook komen.”